Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 512488

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	30 juli 2001
Kadaster deel/nr	82862/83

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Stolwijk	Krimpenerwaard	Zuid-Holland

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Stolwijk	D			4382

*Omschrijving***

Inleiding

De noordelijke VERKEERSBRUG van een ensemble van twee ophaalbruggen van het Hollandse type die, blijkens een jaartal in de hameiregel en een naamplaat in één van de hameistijlen, in 1888 in Traditioneel-Ambachtelijke trant gebouwd zijn door de Haagse IJzergieterij De Prins van Oranje. Ze maken deel uit van een levering van in totaal vijf gelijksoortige bruggen aan het Hoogheemraadschap van de Krimperenwaard, die nodig waren voor de diverse oeververbindingen na de tot standkoming van de Goudsche Vliet.

Omschrijving

De enkele ijzeren ophaalbrug bestaat uit gegoten onderdelen, zoals de hameipoort, balansbak en zwikvullingen en onderdelen van smeed- of welijzer met geklonken verbindingen als balanspriemen en hameiregel. De uit gele ijsselsteen (deels vernieuwd) opgetrokken bruggenhoofden zijn uitgevoerd met hardstenen hoekblokken en dekplaten. Erop staan de met gietijzeren geornamenteerde balusters uitgevoerde balustrade.

De ophaalburg heeft een hameipoort, - circa vijf meter hoog en ruim drie meter breed - bestaande uit twee hameistijlen, die gekoppeld worden door een hameiregel met daaronder een halfronde (binnen)schoor. De twee bovenhoeken hebben een decoratief opengewerkte zwikvulling. De hameiregel heeft rechthoekige opengewerkte verdiept gelegen velden, waar in de middelste het jaar van de vervaardiging, "ANNO 1880" is aangebracht. Aan de voet van de (noordelijke) hameistijl is een meegegoten naamplaat met opschrift "YZERGIETERY/DE PRINS/VAN ORANJE/'s HAGE 1888." zichtbaar. Zijdelings worden de hameistijlen aan de westzijde

geschoord door langsschoren.

De balans bestaat uit twee geklonken plaatijzeren hoofdliggers of balanspriemen gekoppeld door dwarsbalken en diagonaalstaven. Aan de westzijde bestaat het dwarsverband uit een gietijzeren balansbak met ballast. Het houten val steunt op stalen liggers en is door kettingen met de balanspriemen verbonden. Aan weerszijden van het val hangen stalen ronde brugleuningen, die aansluiten op de bovenleuning van bovengenoemde balustrade op de bruggenhoofden. Tegen de noordelijke hameistijl zit een handlier, een restant van het bewegingsmechanisme. In het water staan houten wacht- en meerpalen voor schepen.

Waardering

Enkele ijzeren ophaalbrug is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde wegens de betekenis van de brug voor de geschiedenis van de infrastructuur, als onderdeel van een reeks identieke oeververbindingen over de Goudsche Vliet, een vaarweg in de Krimpenerwaard, die belangrijke functie heeft gehad voor de regio.

De brug is tevens van algemeen belang vanwege architectuurhistorisch waarde wegens de architectonische en constructieve vormgeving als voorbeeld van een brug van het Hollandse type. Ze stamt uit de beginfase van de ontwikkeling van de ijzeren bruggenbouw uit het laatste kwart van de 19de eeuw, toen geëxperimenteerd werd met giet- en wel/smeedijzer. De bruggen zijn tevens van in hoge mate van belang als representatieve voorbeelden uit de werkplaats van de Haagse ijzergieterij De Prins van Oranje.

Bovendien is de brug gaaf in hoofdvorm en materiaalgebruik.

Dergelijk type bruggen met gietijzeren hameipoorten zijn in Nederland niet veel gebouwd en derhalve relatief zeldzaam.

De brug vormt een duidelijke visuele eenheid met de naastgelegen brug van hetzelfde type en heeft een zeer grote situationele en ensemblewaarde als markeringspunt naar de buurtschappen in achtergelegen open polderlandschap.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Weg- en waterbouwkundige werken	Brug(C)	Verkeersbrug